

KVARKENRÅDET
MERENKURKUN
NEUVOSTO

UNIZON KVARKEN

2001-2007

Tavoite

UniZon Kvarkenin tarkoituksena oli laajentaa ja syventää yliopistojen ja korkeakoulujen yhteistyötä Merenkurkun alueella. Sen ansiosta alueen yliopistojen ja korkeakoulujen välinen vaihto helpottui, piristyi ja aktivoitui vuosina 2001-2007. Kaikki yliopistot ja korkeakoulut osallistuivat hanketoimintaan suunnitellusti ja sen lisäksi UniZon toimi myös erilaisten aloitteiden meklarina ja välittäjänä Merenkurkun alueen muiden organisaatioiden suuntaan.

Yliopistot ja korkeakoulut harjoittavat tutkimus-, opetus- ja kehitystoimintaa. Näin ollen niitä kaikkia harjoitettiin myös UniZon Kvarkenissa mutta valtakunnan rajat ylittävässä asetelmassa ja mielenkiintoisilla aloilla, joissa oli tarjolla win-win vaikutuksia ja mahdollisuuksia ristiinuhelmöittää oppilaitosten vahvuuksia ja kasvattaa yhdessä voimakkaammaksi eri aloilla.

UniZon sisälsi erilaisia osahankkeita (21 kpl), jotka kattoivat useita tieteenaloja, ja ne ovat vaihdelleet toimintavuosien aikana. Jotkut osahankkeet päättyivät lyhyen ajan jälkeen, kun taas toiset jatkuivat pidempään ja uusia luotiin vuosien kuluessa. UniZon toimi osahankkeiden toiminnassa, kokouksissa, seminaareissa ja konferensseissa esiinnoitettujen ideoiden yhteistyömeklarina ja katalysaattorina, ja osasta näistä ideoista kehittyi itsenäisiä hankkeita, jotka hakivat tai joille myönnettiin erillistä Interreg-rahoitusta tai muuta rahoitusta. Tutkimukseen ja koulutukseen liittyvä hanketoiminta Merenkurkun yli lisääntyi huomattavasti eikä se ole aiemmin ollut näin vahvaa kuin mitä nyt käy ilmi Interreg Merenkurku-MittSkandiaa koskevista tilastoista. Olemme siis vuosien mittaan nähneet tutkijaverkostojen vakiintuvan ja työskentelevän yhdessä erilaisina ryhmittyminä eri teemojen parissa. Tutkimusartikkeleiden lukumäärä ylitti odotuksemme ja niitä on julkaistu asiantuntijatarjontaan läpikäyneissä tieteellisissä lehdissä. Myös muita julkaisuja ilmestyi. Tutkimushankkeita toteutettiin elinkeinoelämässä ja teollisuudessa.

Vuosittain järjestettiin eri aiheita käsitteleviä konferensseja. UniZon Kvarken vakiinnutti asemansa alueen yliopistojen ja korkeakoulujen välisen yhteistoiminnan meklarina, ja hankkeesta kehittyi helposti tunnistettava yhteistyön reitti niille, joita itä-länsisuhteiden kehittäminen tutkimustoiminnassa kiinnosti.

Johtoryhmä on siksi pitänyt tärkeänä asemoitua myös tulevaan ohjelmakauteen 2007-2013. Hankekumppanit katsovat, että yhteistyön tulee jatkua myös seuraavalla ohjelmakaudella.

Unizon I, toiminta 2001-2003

UniZon Kvarken toimi 17 osahankkeen yhteistoimintameklarina vuosina 2001-2003 (ks. alla). Käynnistimme ja koordinoimme toimintaa, jaoimme neuvoja jne. Tämän ansiosta pystyimme löytämään elinvoimaisimmat yhteistoiminta-alueet, joilla on edellytyksiä jatkua vakinaisen toiminnan puitteissa tai omina hankkeinaan.

UniZon Kvarken -hankkeen puitteissa järjestettiin mm. seminaari Brysselissä, jossa lanseerattiin NIR-tekniikka (Near Infrared Spectroscopy) koskevan osaamisen kehittämistä alueelle, ja UniZon osallistui myös useisiin konferensseihin eri puolilla Eurooppaa. Merenkurkun alue ja NIRCE Centre of Excellence saivat kovassa kansainvälisessä kilpailussa kunnian järjestää 13. kansainvälisen NIR-konferenssin vuonna 2007.

Lisätäkseen muiden rahoitusinstrumenttien tuntemusta varsinkin tutkimustoiminnan osalta UniZon Kvarken järjesti seminaareja Euroopan tutkimusrahoituksen tiimoilta, mm. irlantilaisen puiteohjelma-asiantuntija Sean McCarthyn johdolla. Hankkeessa pyrittiin lujittamaan tutkimuspalveluhenkilöstön yhteenkuuluvuutta Merenkurkun molemmiin puolin kokemusten vaihtamiseksi ja yhteisten hakemusten laatimiseksi. Verkoston ansiosta vaasalaisista ja uumajalaisista koostuva tutkijaryhmittymä valittiin arvioimaan EU:n tavoite 5:ttä vuonna 2002. Ryhmittymässä toimi hankkeeseen osallistuvien korkeakoulujen edustajia ja se vaikutti erilaisten kohtaamismahdollisuuksien ja jatko-opiskelijavaihdon tukimuotojen kehittämiseen. Alueelle tärkeitä ja valtakunnan rajat ylittäviä mielenkiintoisia teemoja käsiteltiin UniZon Kvarkenin järjestämässä kohtausseminareissa.

UniZon Kvarken pyrki myös piristämään opiskelijavaihtoa Merenkurkun alueella, mutta kiinnostus bilateraalisten vaihtojärjestelmien kehittämiseen osoittautui riittämättömäksi ja toiminta on tällä hetkellä rajallista.

Opiskelijavaihtotoiminnasta seurasi myös Nordplus-apurahan myöntäminen, jolloin saatiin 12 matkastipendiä Uumajan ja Vaasan väliseen vaihtoon. Åbo Akademin Vaasan yksikkö hallinnoi näitä stipendejä. UniZon kehitti markkinointimateriaalia mm. opiskelijoiden houkuttelemiseksi muualta Euroopasta Vaasan ja Uumajan yliopistoihin opiskelemaan ruotsin kieltä. Opettajavoimien yhteiskäyttöön Merenkurkun yli osoitettiin suurta kiinnostusta. Sen koettiin sisältävän vähemmän käytännön vaikeuksia kuin esim. asuntojen hankkiminen vaihto-oppilasryhmille.

Selvitystoiminta

Hanke teki myös selvityksiä yhteistoimintakonseptin kehityspotentiaalista. Hankkeessa laadittiin selvitys yhteisen antropologian viran perustamiseksi Åbo Akademin Vaasan yksikön ja Uumajan yliopiston humanistisen tiedekunnan kesken. Se osoitti, ettei tarpeesta ollut riittävää yksimielisyyttä jatkotoimenpiteitä varten. Selvitys, joka koski mahdollisuuksia laajentaa Uminova Centerin "Akateemikot yrityksissä" -konseptia myös Vaasaan, päättyi enemmän tai vähemmän samoin perustein siihen, ettei toimenpiteisiin ryhdytty. Tekstiviestipalveluita koskeva selvitys jatkuu ja sitä esiteltiin hankkeen konferenssissa.

Viestintä

UniZon Kvarkenin keskeiset teemat liittyivät valtakunnan rajat ylittävän yhteistyön kontakteihin ja työmenetelmiin sekä etätekniiikan hyödyntämiseen liittyvän osaamisen kohottamiseen ja sen vaatimiin panostuksiin. Virtuaalisia on-line toimistoympäristöjä käytetään päivittäisessä työssä, ja monet tutkijaa ja opettajat osallistuivat IKT-täydennyskoulutukseen UniNet-osahankkeen pilotti-koulutuskonseptin mukaisesti. Seminaareja, konferensseja ja tapahtumia välitetään yhä useammin Internetissä, ja tästä syystä UniZon Kvarken tunnetaan laajalti oman alueen ulkopuolella. Päivittäisessä työssä käytetään usein videokokouksia, johon osaltaan vaikutti ajoittain hyvinkin rajallinen Merenkurkun laivaliikenne.

Tieteellisiä artikkeleita kirjoitettiin ja hyväksyttiin, mikä osoittaa, että valtakunnan rajat ylittävä toiminta saavutti riittävän tieteellisen tason. UniZon-toimijat kertoivat kansainvälisissä konferensseissa ja symposiumeissa myös mielellään täällä Merenkurkun alueella harjoitettavasta korkeakoulujen kehittämistyöstä ja toiminnasta.

Konferenssit / seminaarit 2001-2003

UniZon Kick off -seminaari 7.-8. helmikuuta 2001 Mustasaarella, 52 osallistujaa.

LUIS-kokous "Opettaminen teoriassa ja käytännössä", Vaasassa 16.-19. huhtikuuta 2001, 170 osallistujaa.

Kohtaamisareena teemanaan alueellinen osaaminen ja siitä huolehtiminen 7.-8. kesäkuuta 2001, 36 osallistujaa.

Projektinjohtajien tapaaminen - UniZon Kvarkenin kehityskeskustelu ja koulutus 15. lokakuuta 2001 Uumajassa, 30 osallistujaa.

Retki Suomeen 31. lokakuuta 2001, 11 osallistujaa.

Merenkurkun alueellisen kehittymisen näkymiä 19.-20. helmikuuta 2002 Vaasassa.

Osahankkeiden johtajien UniZon-tapaaminen Uumajassa 21. marraskuuta 2002, 20 osallistujaa.

EU:n kuudes puiteohjelma on pian täällä -seminaarit Vaasassa 17.12.2002 ja Uumajassa 18.12.2002.

Tulevaisuuteen tähtäävä UniZon-tapaaminen Vaasassa 5.-6. toukokuuta 2003, 40 osallistujaa.

Vaasan ja Uumajan väliset Joint Degrees - yhteiset tutkinnot -seminaari 19.-20. toukokuuta 2003 Tritoniassa Vaasassa, 40 osallistujaa.

UniZon Osa II, toiminnan yhteenveto 1.1.2004 - 31.11.2007

UniZon Kvarken Osa II jatkoi toimintaansa vuosina 2001-2003 kehitetyllä työmallilla. Se syvensi ja kehitti edelleen korkeakoulujen välistä yhteistyötä raja-alueellisesti mielenkiintoisilla koulutus- ja tutkimusaloilla. Uusia mielenkiintoisia tutkimus- ja koulutuskokonaisuuksia nostettiin esiin samalla, kun hanke jatkoi oppilaitosten välisten yhteistyömuotojen kehittämistä. Hanke toimi yhteistoiminnan meklarina valtakunnan rajan yli ja tuki eri toimijoita, jotka halusivat raja-alueellisesta näkökulmasta hyödyntää resurssejaan innovatiivisella tavalla koulutuksen ja tutkimuksen alalla.

UniZon Osa I:een verrattuna UniZonin tarjoamien, Suomen ja Ruotsin välisten virtuaalisten Internet-kohtaamispaikkojen käyttäjien lukumäärä on kasvanut 32:sta 88:aan (Marratech-järjestelmä). Myös videokokousten käyttö on kasvussa, mikä liittyy siihen, että Vaasan ja Uumajan väliset laivamatkat koetaan aivan liian aikaavieviksi. Täydennyskoulutustoiminta oli myös laajaa. Siinä hyödynnettiin opettajavoimia Merenkurkun molemmin puolin.

Vuosina 2004-2007 järjestettiin 44 kohtaamisareenaa, 169 (2004-2007) opiskelijaa osallistui vaihtoon ja 83 jatko-opiskelijaa matkusti Merenkurkun yli.

Konferenssit 2004-2007

Menestyminen EU:n 6. tutkimuspuiteohjelmassa Vaasassa 23.1.2004. Seminaarissa oli 56 osallistujaa.

Yliopistokonferenssi "Rajat ylittävä yliopistojen yhteistyö Merenkurkun alueelliseksi kehittämiseksi" järjestettiin Uumajassa 18.-19. maaliskuussa 2004. Seminaari sai paljon huomiota lehdistössä ja muualla. Noin 140 osallistujaa.

UniNet/UniZon "Crossborder Networking and Learning" -konferenssi 18.-19. huhtikuuta 2005 Vaasassa, n. 150 osallistujaa. Konferenssi osoitti, että "IT:n ja oppimisen" huipputuotteeksi kehittämiseksi on suurta kiinnostusta, ja se voi tarjota valovoimaa myös muissa kansainvälisissä yhteyksissä.

UniZonin kohtaamisareenat "Maaseudun kehittäminen Merenkurkun alueella" 3.5.2005 Chydenius-Instituutissa / Kokkolan yliopistokeskuksessa, 21 osallistujaa.

Käsityökonferenssi "Tradition in Transition - Teaching Sloyd, Arts and Crafts in Contemporary Society", joka järjestettiin 15.-18. toukokuuta 2006 Uumajassa, oli menestyksellinen ja siihen osallistui monia kansainvälisiä edustajia. Konferenssiin saapui runsaat 100 osallistujaa 18 maasta.

Seminaarit "Rajat ylittävä yliopistojen ja elinkeinoelämän yhteistyö Merenkurkun alueelliseksi kehittämiseksi 2007-2013" järjestettiin Uumajassa 20.-21. helmikuuta Vaasassa ja 21. maaliskuuta Uumajassa. Niihin osallistui yhteensä n. 120 henkilöä. Uumajan seminaari järjestettiin Botnia-Atlantica -ohjelman informaatiotilaisuuden yhteydessä.

VIKSIEN 2006 JA 2007 osahankkeissa kerättiin dokumentaatiota toiminnasta ja yritettiin tähdittää tulevaisuuteen, jotta nähtäisiin, millä tavalla yhteistyötä voitaisiin jatkaa uuden Botnia-Atlantica -ohjelman puitteissa. Useissa osahankkeissa järjestettiin päätöskokouksia ja symposiumeja. Monet verkostot ovat valmiina jatkamaan yhteistoimintaansa jollain tavalla myös UniZonin jälkeen. Useimmat osahankkeet olivat jo päättyneet v. 2007, mutta kohtaamisareenat sekä opiskelija- ja jatkoopiskelijavaihto jatkuivat ja neljä esitutkimusta toteutettiin:

1) Kumppanuusmallin "Iso-Britannian alueellinen ilmastonmuutos" testaaminen ja laajentaminen Suomen ja Ruotsin case-tutkimusalueille.

2) Energiakylä

3) Lääketieteellisen biotekniikan kehittäminen Merenkurkun alueella

4) Onko ilman kemia tärkeä sisäilman kannalta?

Esitutkimukset, jotka päättyivät 30. lokakuuta mennessä, tarjoavat hyvän pohjan yhteistyön jatkumiselle.